

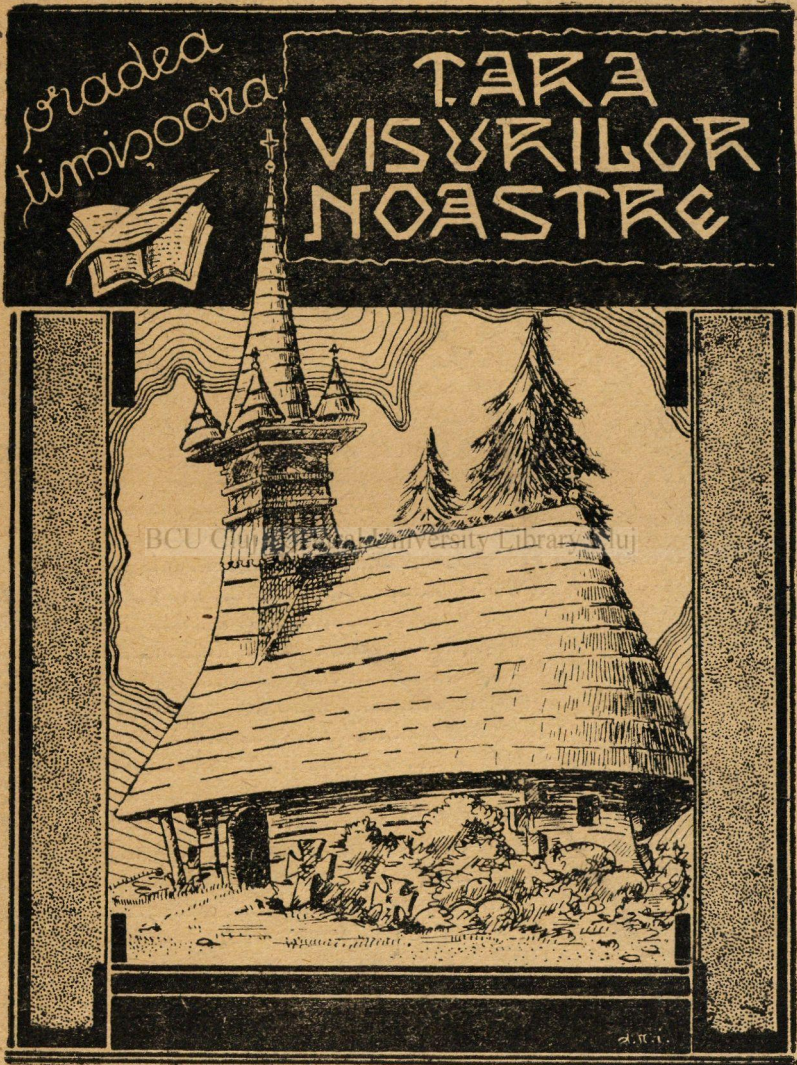
674

493096

493096

Anul VIII, Nr. 1

IANUARIE 1944

Sub conducerea: Prof. Augustin Cosma
Timișoara III, Str. Vadul Călugăreni nr. 2

BIBL. UNIV. CLUJ-NAP. III
Nr. 3912 1945
Exemplar I

Cu tinere glasuri, de tinere firi,
 Cuprinși de-amintirea străbunei
 [măriri,
 Spre Soare ni-e gândul și mergem
 [spre el,
 Lumina ni-e ținta și binele țel:
 Trăiască-ne țara și neamul!

Cu dreapta 'nălțată spre Tatăl de Sus,
 Jurat-am pe tot ce strămoșii ne-au spus:
 Unire 'ntre frați și pe Domn să-l
 [iubim
 Și-altarul de jertf' al națiunii să fim
 Și sufletul neamului nostru.
 G. Coșbuc

Conținutul:

<i>Augustin Cosma</i>	La început de an nou	1
<i>Maia Bistra</i>	An nou	5
<i>Octavian Popa</i>	Țara Visurilor Noastre	6
<i>Ichi</i>	La casa copiilor	9
<i>Viorica Oțelia</i>	Zădărnicii	13
<i>Gh. Tobias</i>	Destăinuire	14
<i>Rodica Deleanu</i>	A venit bunicul	15
<i>Dan Radu Ionescu</i>	Sânge	17
<i>Costel Ionescu</i>	Ardealul	18
<i>Marcu Duh</i>	Anotimp	18
<i>C. T. Loga</i>	Vino	19
<i>Maia Bistra</i>	Nălucă	20
<i>Gheorghe Cosma</i>	Prietenie	21
<i>Timi L. P. Duș</i>	Epigrame	24
<i>Traian P. Orlof</i>	Nocturnă	25
<i>C. P. V. C. D. L.</i>	Epigrame	27
<i>Mariana G. Vâlcea</i>	Cântecul ploii	27
<i>Mariana G. Vâlcea</i>	Amurg de toamnă	28
<i>Ionel Motreanu</i>	Doină	28
<i>Ț. V. N.: Florea Marcu</i>	Crăciunul în tranșee	29
<i>Gh. Bulgăr</i>	Noile traduceri în românește	29
"	Gerota: Aspecte ale civilizației clasice	32

Țara Visurilor Noastre

Anul VIII

Ianuarie

Nr. 1

Revistă literară pentru tineret. Apare lunar, afară de lunile de vacanță, sub conducerea prof. Augustin Cosma, Timșoara III, Str. Vadul Călugăreni nr. 2. — Inreg. la Tribunalul Timiș-Tor. sub nr. 98/1941.

La început de an nou

„Și s'a pogorît cu dânșii, și a venit în Nazaret, și era sub ascultarea lor...”

Atâta se spune în Evanghelia despre copilăria și tinerețea celui ce a venit, ca prin atitudinea, fapta și cuvântul lui, să mântuiască lumea din rătăcirile de cari murea.

Și se mai adaugă: *rezultatul* acestei *rămâneri sub ascultare*. „Și Isus creștea cu înțelepciunea și cu vârsta și cu darul înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor”.

Atâta și nimic mai mult, atât de puțin și totuși *totul*. Căci nu se putea spune mai mult despre cel ce și-a concretizat, mai târziu, rostul venirii sale: „pâinea mea este să fac voia celui ce m'a trimis”...

Cel ce a venit să învețe pe alții rostul vieții omenești, din cei câți și i-a rostuit să-i petreacă în povarnica tovărășie omenească: treizeci de ani îi petrece *sub ascultare*,

Pentru Cel, nașterea căruia îngerii o vestesc lumii, cu cântări de slavă, nemai auzite; pentru Cel ce își afirmase, la 12 ani *conștiința afiliațiunii sale dumnezeiești*: „...Au nu știați că întru cele ale Tatălui meu mi se cade să fiu?”... pentru cel ce-și dovedise, mai

târziu, puterea lui de *Stăpân*, asupra valurilor mării, asupra boalelor, asupra spiritelor, asupra sufletelor, asupra vieții și a morții, această *rămânere sub ascultare* de 30 de ani, *nu era o necesitate*.

Dacă totuși o face, dacă totuși ascultă, de cei cari ca și cărturarii din biserică „se mirau de cuvintele și răspunsurile lui“, nu o face pentru Sine ci *pentru noi*.

Dacă El, Stăpânul, între oameni și pentru oameni venind, a putut zice despre sine „n'a venit Fiul omului ca să i se slujească Lui, ci să slujească El“... „n'a venit să poruncească ci să asculte... „și ascultător s'a făcut până la moarte...“ a făcut-o ca noi, din rosturile vieții și cuvintelor lui, să putem să ne înțelegem și urmăm drumul care ne duce la împlinirea rostului nostru de-a fi ceeace ne mândrim: oameni. Ori *om*, nu înseamnă a *fi*, ci înseamnă a *deveni*.

Iar a deveni înseamnă a deplini, a desăvârși. A desăvârși înseamnă a aduna, a învăța. Iar a învăța înseamnă: a *asculta*, a *reține* și a *transmite mai departe*.

Nimic n'aducem cu noi, decât posibilități și aptitudini. Tot ce avem, ne constituie bogăția *vieții*, nu e creațiunea noastră. Noi suntem receptori ai averii altora: oricum s'ar numi această avere: știință, cultură, civilizație, chiar credință: viață.

Acesta ne e și rostul nostru, acesta ne constituie și mângăierea: de a păstra tot ce e bun din averea primită și a o da celor ce vin după noi: desăvârșită de contribuția trudei și a frământărilor noastre pentru a înțelege și a ne înțelege. Evident deci că această „rămânere de treizeci de ani sub ascultarea *Ior*“ n'a fost o necesitate pentru *Fiul Omului*, dar e o inexorabilă

necesitate pentru fiii oamenilor; cu atât mai în nevoie a fi lungiți acei „trezeci de ani“, cu cât vremea ce se alătură vieții omenești, în aceasta cale a tuturor putințelor și neputințelor noastre, adaugă tot mai multe file, cari trebuiesc parcurse pentru a ne putea împlini cartea vieții, omenești din *vremea*, sub cârma căreia biet ne trudem.

Dacă deci pentru „Stăpânul și Invățătorul“ n'a fost o umilire să se smerească până la spălarea picioarelor învățăceilor săi, ca și ei „să facă așisderea“, nici n'a fost rușine să stea sub ascultarea acelora, cari oricât de mari, măreți și sfinți erau, erau în definitiv creaturile sale, — pentru biata neputincioasă făptură omenească, — cea mai neputincioasă dintre toate făpturile pământului, *a putea asculta : a putea aduna*, zi de zi, ceas de ceas, clipă de clipă: mărgăritare, pietre scumpe la desăvârșirea cununii vieții, este cea mai mare cinste de care s'a învrednicit doar singura făptură a Creatorului dintre toate câte le-a creat: *omul*. Nici *cele de sus*, nici cele mai de jos decât el, nu sunt dăruite cu această mare putere, acest mare dar: *ascultarea, învățătura*.

Nici îngerii nu învață: au toată știința câtă o pot avea, pe planul inițial al creațiunii lor.

Nici animalele nu pot învăța. Ele aduc cu sine în zestrea *instinctului*, toată „știința“ necesară vieții lor și plinirii ei.

Numai omul învață. Căci până când toate celelalte creaturi sunt: omul *devine*.

Dacă la *început de nou an*, al optulea al apariției „Țara Visurilor Noastre“, ținem să le reamintim ace-

stea, spre meditare și urmare tinerilor noștri cititori, o facem spre folosul și pentru nevoia binelui lor.

Căci nicicând, ca azi, viața omenească și viața sufletească a celor ce sunt mai ales pe drumul devenirii, prin ascultare și învățare, n'a fost mai răvășită, mai răsvrătită împotrivit acestei mari *noblețe* cu care conștient ar trebui să se mândrească și fălească mai ales tânărul: *ascultarea*.

Dacă noi, cari ne putem smeri a putea avea mângâierea că am albit și ne-am îndoit pe drumul ascultării și de cei mari și de cei mici — conștient, de mai mult de treizeci de ani, avem conștiința să ne închinăm smeriți *de a nu fi putut asculta în deajuns și a nu fi putut învăța destule* din cele ce ni le-a aruncat viața în drumul deplinirii pentru binele nostru și alor noștri; dacă noi, după atâta liniștitoare aparență, ne simțim atât de vinovați în puțina noastră știință a vieții, din care nicicând nu se poate avea destulă,—îi asigurăm pe tinerii noștri prieteni că toată sârguirea noastră în jurul trudei neputinței lor, e rostuită și țesută din milă față neștiința tinereții și neexperienții din ei, pe care o vedem umplută de atâta inconștientă mândrie și plinire de sine, de ițele bălăriilor cărora, îndurerați ne simțim a nu-i putea îndeajuns ajuta să se cunoască pe sine și nevoile lor adevărate: cari sunt nădejile noastre ale Țării și ale neamului.

Rostul însuși al apariției, al menținerii, al strunirii spre desăvârșire a ceea ce e mângâierea noastră și trebuie să fie mândria voastră: „Țara Visurilor Noastre“, este tocmai această adânc simțită, îndurerat suferită cerință a vremurilor: *de edificare nouă*

a neamului de mâine spre desăvârșirea lui și deplinirea țării:

Inapoi la ascultare.

Inapoi la ascultarea de Stăpânul Vieții și de Stăpânitorii neamului și ai Țării.

Să simțim că ascultarea nu ne-a corvada, ci cinstea, mângăierea noastră, putința deplinirii rostului nostru în lume.

Dar pentru a putea „crește în har și înțelepciune în fața lui Dumnezeu și a oamenilor“, ascultarea noastră va să fie omenească, întovărășită, nu de rânjetul animalelor sălbatice „îmblânzite“ și îngrozite de pocnetul sbiciului dresorului lor, ci de zimbetul liniștitor și mângăietor al celor ce se știu ocrotiți, duși și-conduși de ai săi spre cele bune ale lor.

Să știm, să simțim să fim conștienți că ascultarea conștientă de cei puși de Dumnezeu și oameni, — părinții și îndrumătorii noștri, — să ne ducă și conducă spre rostul nostru și al neamului, e datoria noastră, e mângăierea noastră, e titlul nostru de nobleță, cea mai măreață cea mai înaltă distincțiune omenească : ascultarea.

Prof. Augustin Cosma

An nou...

*Azi nu te mai primesc ca altădată
Cu tremurări de clopot la vecernii
Și chiar de 'ntârzii, n'am să-ți fac reproșuri,
An nou, copil găsit la poarta iernii!*

*N'am să-ți implor putere efemeră,
— De vrei să-mi dai, primesc căci n'am ce face, —
Dar n'am s'aștept din mâna-ți mică daruri
Ce vor peri cu tine la soroace.*

*Eu nu vreau să te fac să minți din leagăn,
Ca frații tăi ceilalți, mai mulți de-o mie,
Și nici nu-ți cer, cum îți ceream odată
Nădejdi din tinerea ta sglobie.*

*Ca mâine-ți va albi și ție tâmpla
Și vei pleca în dangăt de vecernii,
Te va urma un altul după moarte,
An nou, copil găsit la poarta iernii...*

Maia Bistra

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Țara Visurilor Noastre

**Pribegi, noi doi ne-om duce să hoinărim de-acum,
Să nu ne știe nimenea de urmă!... hai dă-mi mâna!...
Și serile și zorii să ne-afle tot pe drum,
Căci ne-am lăsat Ardealul și oile și stâna.**

**Măi, ani și ani 'nainte, păstorii prin poiene,
Cântau în patru vânturi cu tulnice de-a noastre,
Pe-atunci, măi frate Gheorghe, trăiau ciobanii bine:
Jos codrii 'ntinși și iarbă, sus cerurile-albastre.**

**Atunci în jur de focuri jucat-au Cosinzene,
Și Feți-frumoși în zale creșteau ca și'n povești;
Era o țară mare pe vremile străbune
Scăldată'n foc de basme și'n cântece crăești.**

Era atâta viață și-atâta veselie,
Când fluerele 'n cântec își înălțau suspinul;
Voevozi cu plete sură treceau peste moșie
Și vulturii în sboruri brăzdau în lung seninul.

Sună pădurea toată din marginile văii,
În inima din codru, la stânele din munte,
Și 'n tropote de horă se învârteau flăcăii
Cu pletele pe umeri și dorul scris în frunte.

Cu flori de bucurie și prinse în cosițe,
Jucau peste poiene frumoasele fecioare;
Din colț în colț de țară se înălțau troițe,
Și tot poporu 'n albul suman de sărbătoare.

În dangăte de clopot și'n fumul de tămâe
Se ridicau spre ceruri din inimi rugăciuni;
Era pe-atunci, măi Gheorghe, atâta vitejie,
Când se-adunau voinicii în frunte cu tribuni.

Din margine la margini creșteau pe plaiuri flori
Și basmele din focuri creșteau ca și-o văpae,
Se coborau din lună și zâne și feciori,
De se scăldau în unda 'nspumatelor pârae.

Pe-atunci, măi frate Gheorghe, trăiau ciobanii bine
Jos codrii 'ntinși și iarbă, sus cerurile-albastre,
Hei, ani și ani 'nainte păstorii prin poiene,
Cântau în patru vânturi cu tulnice de-a noastre.

Dar ne-om scula cu zorii în piepturi iarăși, frate,
Și-om buciuma din tulnic cum n'a mai fost vre-odată,
Vom ridica armate întregi pentru dreptate,
Și lumea vom sdrobi-o cu-a inimilor roată.

Ne-om clădi altare ca'n vremuri strămoșești,
Din Marea cea adâncă și pân' departe 'n zare, —
Vom ridica o țară ca 'n vechile povești
O Românie mândră, o Românie mare. —

În gâlgâit de sânge, purtați de ideal,
Vom ridica o țară a visurilor noastre,
Ne vom uni cu tine, bătrânule Ardeal,
Străjer ne 'nvins, cu fruntea spre zările albastre

Și vom avea o țară ca nici odată frate;
Vor răsări din sânge întinse holde de-aur
Iar Dunărea bătrână va duce mai departe,
Purtând din val în valuri, al basmelor tezaur.

Clopotnițele sure cu fruntea către cer
Vor țese bucuria cu dangătele lor,
Voinici pletoși ca munții cu brațele de fer
Vor crește plini de viață din fragedul ogor.

Prin codrul de aramă vor trece ca'n povești,
Purtând suman pe umeri, cuțite la șerpar,
Vor zice lung din fluer ca'n vremuri strămoșești,
Și-și vor vărsa în doine tot stinsul lor amar.

Și-odată, frate Gheorghe, în zi de sărbătoare,
Vom răsuci o horă cu mândrul nostru crai,
În straiul alb, cu cușmă și flori la cingătoare
Va chiui 'nvârtita și tânărul Mihai!

Cu dorul prins în inimi frumoasele fecioare,
Își vor scâlda privirea în cerurile-albastre;
Din Dunăre la Nistru, din Tisa pân' la Mare
Va străluci o țară a visurilor noastre.

Octavian Popa, Beiuș

III.

La casa copiilor

Pe hudițile cotite pe unde pe străini îi abate doar întâmplarea, lângă biserica bătrână cu amintiri de vii, în țintirimul cu crucile strâmbate de trecerea anilor ne-a hălăduit sprintară, zănateca copilărie îngropată și ea cine știe unde.

Aici s'a născut banda, împrăștiată și ea azi de vântul vremii care ne-a rostogolit ca pe florile de pădăie. Acum în locul hudițelor s'au născut străzi largi, maidanele s'au transformat în sguaruri și noi ne-am încăpățânat să credem că vom putea trăi fără poezie. Schimbatu-s'au atâtea. Casa bătrânească însă, a noastră a copiilor a rămas aceeași. Pătrund înăuntru prin poarta boltită și în inimă se revarsă mare, atotstăpânitoare luminând totul, copilăria.

- Dumneavoastră nu veți crede, dar casa aceea era a bandei. Copiii credeau chiar că le-o hărăzise Dumnezeu numai lor. Cei mari erau mai mult oaspeți. Stăpână era banda. Copiii mei. Născuți din amintire și din vis. Nu i-a canonit arta, nu i-a schinghiuit stilul și nici nu i-a moșit „bont tonul“ ca să fie „comme il faut“ zvăpăiații dela casa copiilor n'au fost decât pruncii veșnicei primăveri: copilăria.

Scrie în regulamentul bonelor, a Frăuleinurilor și a altor acțiilduri de acest soi: copilul trebuie să fie cuminte și bine crescut. Să vorbească când este întrebat, să râdă când trebuie (și cât de puțin) să mănânce tot ce i se pune în farfurie și să doarmă zilnic între 3 și 4 d. m. Scrie în regulamentul nescris al casei copiilor: copilul să fie copil. Să se poarte așa cum crede el că e bine, pentrucă dacă se poartă așa, niciodată nu poate ieși rău.

Deaceea la casa copiilor, copiii nu se purtau nici cum trebuie nici cum nu trebuie. Ci într'un fel al lor: „sui generis“ Erau cum s'ar spune „les enfants terribles“.

Teribili pentrucă nu i-ar fi înțeles lumea din afară. Străinii. Ei aveau lumea lor și n'au încercat niciodată să ese din ea. Când ochii au cătat spre cealaltă, copilăria s'a frânt ca lujerul unui boboc de trandafir ce n'o să mai înflorească niciodată. În lumea lor, în casa copiilor au fost fericiți. Pentrucă n'au căutat fericiirea și nu s'au trudit să înțeleagă ce-i. În lumea lor, la casa copiilor, odinioară.

CAP. II.

JOACA IN CELE TRECUTE VREMI

Ninge afară frumos și liniștit. Dacă vrei să fie poetic ca într'un roman de Teodoreanu. Înăuntru e liniște. In vatră arde focul (asta e de Coșbuc) teracota duduie (asta e de mine). Lângă ea Napoleon montanul casei¹⁾ visează fericit un ospăț regesc cu o bucată de cașcaval.

Pe un scaun gânditoare Anișoara. Pe divan cu o fascicolă în mână Valer. Moment solemn: nu se ceartă, cecece dat fiind faptul că sunt frați, e mare minune.

Acum ar putea începe un dialog interminabil stil Teodoreanu, Medeleni. Nu începe. De afară se aude un șuer prelung. Și încă unul. De sub canapea se strecoară (nu l-am observat până acum) Griveiu²⁾. Valer sare la ușă. O deschide. Înăuntru se strecoară unul câte unul, chiciură de frig și acoperiți de nea, băeții. Banda în păr. Deastădată n'au adunare. Au venit să se joace.

Dumnevoastră cari cetiți v'ați jucat sau, vă jucați încă. Nu însă ca la casa copiilor. Aici totul e în stil mare. Jocul e atotputernic. Trebuie să faci așa cum el îți poruncește. El injghebează palate de vis în care Anișoara e proclamată prințesă turcă. Pe Napoleon l-au făcut tigrul, i-au legat o sfoară de gât, îi zice lanț și l-au trântit cu sila pe sofa lângă prințesa Anișoara, pardon Fatma.

Valer care și-a confecționat din prosoape un turban veritabil e sultan. S'a îmbrăcat ca de zile mari și e înarmat până în dinți cu toate cuțitele dela bucătărie plus un paloș pe care legenda l-ar face cu totul și cu totul de aur, dar eu care l-am văzut pot afirma că era de lemn pur. Sultanul ingenunchiază lângă prințesă și face o declarație³⁾ așa cum numai în filme și la teatru se mai pot întâlni. Sultanul e erudit rău. Citează pe poeții arabi și persani mai obitir chiar decât

¹⁾ Napoleon (nu Bonaparte) viețuitoare felină. Face parte din neamul pisicilor. Pisica e un animal cu patru picioare plus coadă. E de două feluri: sălbatecă (și atunci zgârie rău) și domestică. Prinde șoareci, miaună noaptea, și încă, urât de tot, merge fantomatic și e șireată. Calități deosebite n'are.

N. B. Se spune că din coasta ei Dumnezeu a făcut pe Eva (personaj istoric). Știrea nu e confirmată.

²⁾ Grivei e câine. Spaima măcelăriilor din cartier. E inteligent și bun la inimă: nu se supără nici când aude pe un om spunând altuia: câine, cecece este ori cum pentru speța canină o insultă gravă.

³⁾ declarația de dragoste = piesă de muzeu. Astăzi a dispărut. Se spune că era frumoasă. Și ar trebui să credem.

un personaj din Karl May. Printre alții și pe un anume Hafiz¹⁾ „O tu roză de Şivas“... etc. etc. Zadarnice sunt însă toate stăruințele lui. Inima Fatmei e robită de Radu, prinț valah. O răpire plină cu peripecii se încheie cu un duel în fața uşii. Luptă cruntă: ca în filme.

Apoi s'a sfârșit jocul. S'au adunat cu toții în jurul sobei. Au deschis uşita. Flăcările preling pe pereți umbre fantastice. Și poveștile încep să se deapăne. Și pașii minunați ai fanteziei îi poartă în țara basmelor. E atâta aur acolo. Pretutindeni și mai ales în sufletele celor ce cred încă în povești. Vor mai trece ani mulți până să se lepede de ele și atunci când le vor avea poveștile n'o să mai fie. Nu va fi de cât lumea străină și rea care nu se va trudi să-i înțeleagă.

CAP. III.

CETATEA DE GHIAȚĂ

A nins toată noaptea. Inspre zori a stat un ger și acum la amiază zăpada e tare, bătătucită numai bună de bătaie și întărituri. Măinile lucrează harnice. Înălță metereze. De aici cetatea lor de zăpadă va domina totul. Cine vrea să treacă la săniuș, trebuie să le dea vamă lor. De nu, pe polița de zăpadă, bulgării stau pregătiți.

Crenele sunt tăiate drept și înghețate cu apa ce o cară de dimineată Anișoara. Pe cel mai înalt, flutură în bătaia vântului, drapelul bande: capul de mort cu ciolanele dedesubt.

Dușmanii au observat lucrul pe la amiază. După masă au trecut la săniuș tăcăuți cu cine știe ce uneltiri diavolești. De pe metereze paza îi inspecta cu ochii de vultur. Au păzit cetatea până seara târziu.

Peste noapte gerul a transformat meterezele umezite în ziduri de ghiață pe care doar târnăcopul le-ar fi putut dărâma. Cetatea a devenit invincibilă. Și banda s'a juruit să n'o dea nimănu.

A venit o solie dela banda cealaltă ce nu uitase isprava cu coliba de astă vară. Să predea cetatea. Răspunsul a fost scurt: să vie s'o ia. Prin sol au fixat ora atacului. Pregătirile au devenit teribile. S'au slobozit emisari cu puteri depline ca să aducă apărători cât mai mulți în întărituri. Au fost trimise izgoade. S'a adus apă pentru întărirea bulgărilor și transformarea lor în blocuri de ghiață. După amiază. Isgoadele s'au reîntors cu vești rele: dușmani sunt mulți. Dar cu banda lor este avântul. Și sunt adăpostiți de metereze. Flamura cu cap de mort le surăde prietenă și soarele zvârle luciri de argint pe

¹⁾ Hafiz = un individ persan. Poet și încă cu talent (lucru rar la poeți). Nu colaborează la „Țara Visurilor Noastre“. Pentru informații mai detaliate adresați-vă: Omar el Tobias.

crenelatele ziduri. De departe se aude un șuer. Opoi ultimul pos avansat se strecoară înăuntru. În scări sunt proptiți pari și mâinile caută tremurătoare după bulgări. De dincolo de pe partea cealaltă a maidanului dușmanul înaintează. Oștile stau față 'n față. Primii atacatori sunt primiți cu o ploaie de bulgări. Nu sunt decât pionii atacului cari își caută puncte de sprijin. Avantposturi înaintate cari și-au găsit poziție bună sus pe colină și bombardează cetatea de fer. Primul atac general. Proiectilele cad ploaie. Se întunecă, parcă cerul și soarele înfricoșat își ascunde fața după un nor. Aprigi copiii. Au reușit să-i respingă. Dar pe preț scump. Unuia a început să-i curgă sângele. Și valul roșu, sănătos înobilează meterezele. Situația e critică. Rândurile dușmanilor s'au îngroșat și de pe colină, proiectilele cad în cetate bine plasate.

Și ajutorul întârzie. Nu se mai poate trimite nici un om curier la casa copiilor. Om nu, dar banda dacă n'are oameni îl are pe Grivei în schimb. Câteva cuvinte mășgălite în grabă legate bine de zgardă și a tulit-o.

O pată neagră pe maidan pe care o urmăresc zadarnic proiectilele dușmanilor. A și dispărut în fund înspre hudița casei copiilor.

Un nou atac. Încă unul. Tot mai apropiați sunt dușmanii de metereze și... colac peste pupăză se face întunerec. Atot stăpânitoare sunt negurile de cari dușmanii o să profite: Se aud pași ușor târșăiți. pe zăpadă și ordine scurte premergătoare atacului. Asediații bombardează la întâmplare. Câte un icnit scurt îi vestește că au nimerit bine. Aproape de tot un glas mânios vestește atacul. S'au repezit cu toții la intrare. Doar pe aici pe scările săpate cu atâta trudă se poate urca. Dar urcușul e greu. Fiecare pas e primit cu o ploaie de bombe. Se retrag. Apoi atacă din nou. Dar numai jumătate. Ceilalți bombardează de zor. Nu se mai văd decât umbre deoparte ca și de alta. S'au ciocnit. Lupta e corp la corp. Dușmanii sunt mai numeroși. Și copleșesc pe încetul. Au ocupat scara în întregime. Cetatea e pe jumătate cucerită. Sus pe cel mai înalt meterez înfășurat în pânza steagului, șeful luptă de zor.

Prăjina pe care era steagul a devenit piază ea. Face un cerc a morții de care nu se apropie nimeni. Dar bulgării îl lovesc ploaie. Acuș, acuș, o să cadă. Dar nu înainte de a vinde scump pielea sa, așa precum scrie la carte.

Deodată însă, când izbânda părea mai lesnicioasă, se aude departe, apoi tot mai aproape strigătul de războiu al bandei: sosesc ajutoarele dela casa copiilor.

Acum soarta se schimbă. Tot banda o să triumfe. Ceilalți și-au strâns rândurile și s'au retras tăcuți. Nu-i urmărește decât un bulgăr singuratec, omagiu tăcut căci au fost viteji.

Ce veselie pe meterezele luminate de raze palide pe lună ce a spart pâcla norilor ca să se bucure și ea de triumful copiilor. Crenelurile sunt luminate de o aiureală fantastică. Cetatea pare de basme. Și copiii Feți-Frumoși. Sus pe cel mai înalt meterez flamura lor flutură iarăși victorioasă.

Și ceata de copii se îndreaptă veselă înspre hudița lor, spre casa copiilor. Și calea le este luminată parcă de luminile cerului și ale fericirii.

Ichi

(Va urma)

Zădărnicii

Vom trece sub nimbul acelor povești
sub care ați trecut și voi
și alții
ș'un cântec de toamnă ce seamănă a mort
vom rupe din sufletele noastre
ș'om merge cu el înspre port.
Vom merge pe aceleași cărări ca atunci
ș'om poposi ca ei la răseruci,
ca ei,
ca alții,
vom plânge,
vom sta;
Zadarnic
vom bate la porți ș'om aștepta ...
S'or scurge doar anii și 'n vise
s'a stinge făclia de mit.
Ș'apoi?
ca vântul sub toamne și ploi
ne vom întoarce însetați ș'aproape goi
ș'om aștepta din nou ...
Ce? ...
... nici noi nu știm ...

ce-au aşteptat şi ei şi alţii
ce-or aştepta ş'acei ce vor veni.

.....

La început,
cu frunţile 'nspre cer
va râde 'n ochii noştri primăvara,
apoi ...

când ne-om izbi de stânci cu pieptu 'nsăngerat
ne-om apleca privirea 'nspre pământ
ş'om întâlni chemarea spre mormânt.

!... ne-om îngrozi,
dar toamnele târzii
vor trece lângă zarzării din vii
cum au trecut şi alte toamne de atunci,
... triste,
flămânde,

smulgând romanţa frunzelor de tei
şi tăvălindu-le pe jos,
pe drumul întristat şi abătut
dar care poartă 'ntaină un trecut.

.....

Aşa ne vom trezi,
cu tâmplele cărunte ş'om porni
cu toamnele ...

Dar zorile nici când nu s'or ivi
căci noaptea vieţii ne-a orbi privirile
ş' spre zarea noastră alţi vor păşi

Viorica Oţelia

Destăinuire

Când într'o zi te vei privi mirat,
Intr'o oglindă cu reflexe verzi,
Tremurător, uimit, înfiorat,
Un spectru slab şi palid ai să vezi!

Din ochii tăi deprinși cu străluciri,
O lacrimă de ghiață va cădea ...
Vin vârstele cu negre prevestiri,
Din noaptea ce te chiamă lângă ea.

Când vei simți că ziua ce-a trecut,
Că lunile și anii nu revin,
Gândește-te la tristul așternut,
Bătut de vânturi reci, în țintirim.

Gh. Tobiasș

A venit bunicul

Pauza cea mare. Gălăgie ca întotdeauna: clasa VII-ea nu se supune ordinului și nu pleacă în curte.

Servitorul cel cu șapca pe o ureche o strigă pe Maria Păcurariu. Toate au înlemnit, au tăcut pentru un moment ca apoi, în șoaptă să întrebe: „Oare o caută Directoarea? O ceartă că nu ne silește să plecăm din clasă?”.

Maria Păcurariu nu mai așteaptă explicații. Ea știe că este cineva jos, la poarta școlii. Simte că îi este pregătită o surpriză.

Iată-o ajunsă. A alergat pe scări, așteptându-se s'o întâmpine o mătușă ce-și șterge ochii cu colțul maramii. Iși știe mama bolnavă.

Dar, se oprește. Nu vede nici-o mătușă.

Un bătrân, gâb, sub povara traistei încărcate, pe jumătate ascuns după ușa grea de fier, își privește, rușinat, nepoata, cu tot azurul ochilor săi.

Se aștepta să-i arunce priviri triste, de ochi plânși, așa cam făcea când se întâlneau pe furiș în grădinile vecinilor.

Maria îl zărește și, fără a ține seama de ochii curioși ai colegelor, îl îmbrățișează, îl sărută, plânge, râde fericită că și-a regăsit bunicul cel de odinioară.

Plânge bunicul și o cheamă pe nume. Plânge nepoata și repetă aceleași vorbe. „Bunicule, bunicule, ai venit! Ce bine, bunicule!“.

A trecut atâta timp de când nu mai știe nimic de cei de acasă. I-a fost greu să-l întrebe pe tatăl ei, căci după tristețea ochilor și dragostea îngrijorată cu care o învăluia, a știut că nu se petrec lucruri bune acasă: mama bolnavă, bunica vitregă rea și interesată, bunicul înșelat de cei ce-l linguesc, iar tatăl supărat.

Pământul pe care trebuia să-l moștenească, pământul ce a fost muncit cu atâta dragoste de tatăl Mariei, acum se ceartă nepoții bunicii pentru el.

Ce revoltătoare nedreptate! Și ce jignit e tatăl! Numai Maria poate înțelege de ce e supărat și de ce nu-i mai da voie să-și viziteze bunicul.

Nimeni nu știe ce e în sufletul ei.

Colegele, o văd mereu tristă, singură și, pentru că învață bine, i-au aruncat un nume: „Premianta“.

Niciuna nu știe ce furtună a trecut prin casa lor în vacanță.

Și acum, a venit bunicul.

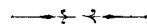
A năvălit în sufletul Mariei, tot soarele de-afară și i-a încălzit. Nu-i pasă de e mai bine, ori tot așa acasă, dar e fericită că a venit bunicul. El e bun. Și dacă și-a nedreptățit feciorul, nu este el vinovat, căci e bătrân și bunica șireată.

Ca dovadă că-și iubește nepoata, a venit la ea la școală.

I-a fost greu să spuie, pentru cine a cules cele mai frumoase pierseci, dar tot a spus. Acum e liniștit!

Poate zice bunica ce vrea, căci, oridecâte ori va fi ea mai tare, el își va aminti de nepoata lui Maria, care e la școli înalte, la oraș și, nu i-a fost rușine de fetele de domn de acolo să-l sărute pe el, un țăran gârbov și cu traistă aspră în spinare.

RODICA DELEANU
cl VIII L. C. S.

Sânge

*Sângele meu,
sânge barbar,
negru și amar . . .
descântec greu!*

*Apă și lut
mi l-au țesut . . .*

*Ursitoare rele în vas de aramă
l-au fiert ca pe-o zeamă,
din descântec dac . . .
De fierbe și-acum
când mi-l vărs pe drum,
vremilor să plac.*

*Sângele meu,
sânge barbar,
amar
și greu.*

Dan Radu Ionescu

Ardealul

Ardeal,
pisc insorit, cetate de cremene,
nimic pe lume nu poate să-ți semene!
Cuib viforos de vulturi și leagăn de Daci,
nemuritori și săraci,
iobagi dătători de slană și pită,
pentru nemeși,
bogați, nemilostivi și leneși.
Pe voi nu v'a clintit din loc nici o ispită,
nicio prigoană nu v'a culcat la pământ
în fața furtunilor nici când nu v'ați frânt.

Feciorii Iancului și ai lui Horia,
pe umerii voștri s'a'nvolburat istoria
și cruntă v'a fost soarta ș'amară,
pentru moșie, pentru credință și pentru țară,
căci mădulele voastre trosniră pe roți,
sărman popor de mocani și de moși! . . .

Ardeal,
trup sfâșiat de țară mucenică,
durerea ta în piept ni se ridică
și ți-o sorbim cu foc — împărtășanie,
pentru ziua mare ce va să vină;
pământ frumos ca o grădină
și sfânt, și pătitit ca o mătănie.

Costel Ionescu

Anotimp

Toamna asta,
mi-a mai subțiat din mâini
și mi-a înflorit pe frunte curcubeu de ceară...

Rândunele e,
ce-au rătăcit atâtea săptămâni
în cer,
ciugulesc în pieptul meu
o 'ntreagă holdă de secară —
Ochii,
împrăștiați peste păduri,
ard cu frunzele 'nnecate în aramă.

Doamne,
spune ce livadă sunt
de mă uscă toamna și mă tot destramă...

Mariu Duh, stud.

Vino

*Când te chem / Central University Library Cluj
Să rătăcim în noapte, în serile de dani
Când în frânturi de șoapte
Răsbesc prin întunec doar stihuri de cetanii.*

*Iar când răsfrângerii mute din cântec de tropar
Rătăcesc prin crânguri,
Noi ședea-vom singuri
Infășurați în haina zefirului hoinar.*

*În candențări de toacă sub licăr de candelă
Ți-oi împleni cunună
Prin polei de lună,
Spre fericirea ta, din pulbere de lună.*

C. T. Loga

Nălucă

— Valea Prahovei —

Pufăind,
Gâfăind,
Varsă fum,
Varsă foc
Și-o pornește
Din loc!

Drumu-i greu,
Fumu-i gros:
Când pe sus,
Când pe jos.

Stă o clipă,
Geme, țivă;
Calea-i lungă,
N'are vreme
Și iar pleacă
Și iar geme.

Codrii mî-l
Inghit acuma;
Cade noaptea,
Cade bruma...

Infricoșat
De nori de zmei
Fuge turbat,
Varsă scânteii...

Ielele vin,
Văzduhu-i plin,
Se nasc din foc,
Brăzdează nori,
Fură noroc
Adeseori.

Prin vânt, prin ploii,
Cu răs drăcesc,
Vin din noroi,
Urăsc, iubesc...

Ape stârnite
De stânci svârîite
Improașcă, surpă,
Sapă și scuiță,
Se trag se-aruncă,
Orbească muncă,

Se 'nghit, se 'neacă,
Se 'nvârt, se sue,
In joc e valul,
Il vezi și nu e..

Vin zori de nălucă
Furtuna s'o aducă
In țări de 'ntuneric.
...Lumină se face...
Cad frunze himeric
In codrii de pace.

De vedenit hâde
Nu mai e aproape,
Duce 'neguratul
Dincolo de ape..

Dincolo de ope
Urci tot mai sus.
Gros e fumul,
Greu e drumul
Gâfăe..
S'a dus..

Maia Bistra

Prietenie

scrisoare

Venind înspre casă cu trenul am început să aştern scriindu-ţi, câteva rânduri tremurate, pe-o bucăţică de hârtie...

Ultimele raze ale zilei se strecurau aburite prin geamul umezit al vagonului... şi mă întrebam de ce fine gândul să se îmbrace în lumina lor înserată atunci când voiam să fi le înşir în chinuitul joc al peniţei neliniştită de clătinatul trenului... Afară nu ploua, dar era toamnă şi... Vezi: când stai uneori, acasă, la geam — în casă e cald — afară plouă şi auzi visând aşa, un şuierat de tren. departe, stins... te-apucă aşa un dor de ducă şi te închipui în tren plecând undeva, cine ştie unde... unde e fericirea poate...

Acum era invers, oarecum, căci eu eram în tren şi... nici nu eram cuprins de nostalgiile târzii, dar... totuşi... Se auzea „glasul roţilor de tren.”

Şi tocmai asta mă întrebam: de ce nu pot lăsa peniţa liberă, fără să le aştearnă toate astea pe hârtie?...

O fi patima de a face literatură?...

Cu toate astea nu cred că todeauna această literaturizare te face să-ţi vezi gândurile ca nişte lungi degete diafane ce cântă pe strunele de harpă ale ploii;... ori, aceleaşi gânduri să le vezi ca nişte stropi de argint şi strălucire ce se desprind în cascadele vieţii, din apele tulburi ale primăverii, ale tinereţii...; sau să le vezi învăluite în ceaţa uşoară ce se risipeşte în răsăritul soarelui, pe drumurile răcoroase de munte, vera... Căci de multeori, poate, a face literatura din el? însemnează a-ţi fi teamă să le trăieşti în adâncul sufletului în toată intensitatea lor şi căutând să scapi de ele le îmbraci — pentru călătoria lor prin lume — în măestrită haină de cuvânt...

Ci sunt unele lucruri, unele peisagii, situaţii sau amintiri, care aleg din noi tot ce e bun şi frumos, aşa cum vibrează într'o singură armonie vioara mea, uneori, isbită din hărmălaia casei, numai de 'sunetele cari i-se potriveşcă pe strune.

Aşa se leagă gândurile noastre de tot ce e în jurul nostru, printr'o ciudată potrivire de vibraire... Ceace nu ştiu însă, e: care e vioara?... Gândul nostru bun învie în peisagiile moarte vibrarea propriei sale frumuseţi? Sau ele sunt acelea cari trezesc în el fiecare cântul său, adunându-le într'o armonie tristă sau veselă, gravă sau sglobie?...

Sigur e însă că sufletul este într'o neconţinută căutare, a cărui neîndoelnic semn e tocmai această nestăpânită vibraire a lui.

Poate acordul în care tremură el e trist, prea de multe ori, dar Alfred de Musset spunea că sufletul are o singură strună pe care ne cântă toate: şi bucuriile şi tristeţile... Însă cântă!...

Şi vezi: eu cred că o mamă care şi-a dorit cu atâta dor şi drag primul copil, nici nu-şi dă seama de nesomnul atâtor nopţi petrecute în

neliniște, lângă plânsul lui neînțeles. Ceeace simte e doar fericirea de a avea, copil drag al dragostei ei...

Și dacă un copil ce plânge, e singurul semn că e într'adevăr mamă, tremurul unei liniștite tristeți a sufletului e singurul semn al sensibilității lui.

Sunt, e adevărat și suflete a căror mândrie este... nu că n'au sensibilitate, dar că singura lor stăpână e rațiunea rece și rigidă... (In fond nu e același lucru?).

Insă sunt și unii maeștri grădinari cari au anunțat că au reușit să obțină trandafiri fără neajunsul spinilor. Dar și fără miros... Sărmane flori, în a căror corolă nu se simte nici o albină îndemnată să-și caute hrana nectarului, aducându-le fecundarea bogată a polenului; sărmane flori, scoase din viață!...

Naș vrea să fac aici o întreagă apologie a sensibilității sufletului. Insă filosoful rus Berdieief în primele rânduri ale operei sale „De la destination de l'homme“ încercând să stabilească oarecum originea filosofiei, spune că omul, neputând să cuprindă în întregime „Ființa“, Trăirea, s'a mulțumit cu Cunoașterea... Iar Platon care puneu atâta preț pe această cunoaștere care ne duce spre Ideal, el confunda aceste două noțiuni de cunoaștere și de trăire. (Pentru el a „ști“ însemna a fi experimentat, a fi trăit acel lucru!)... Iată că până și marii titani ai gândirii, ai cunoașterii, o considerau pe aceasta doar ca pe o strălucire a Ființei: Strălucirea e de la flacără, iar Ființa e aceea ce arde în chin și isbucnește în veselie, trăirea pâlăie luminos în bucurie și geme ca'n lemne ude, în durere...

Din toată alegoria mea, desprinde doar ceeace aș fi avut să spun de la început: e mai mult decât o „exaltare literară“ în gândurile ce se leagă fără nume, de culoarea frumuseților senine sau înlăcrimate de rouă, din jurul nostru... E une semn de viață.

Căci viața fără sensibilitate, e mamă căreia i-e groază de plânsul copilului ei, e mamă ce nu înțelege zimbetul lui, copil ce nu l-a dorit... Un jalnic compromis ce nici măcar nu-și simte jalea...

Viața — prin această sensibilitate — își leagă mereu pașii de lucruri ce aparent nu-i sunt absolut necesare, căci nu le poate mânca și nici nu le bea, ca să-i întrețină funcțiunile trupești ale cărnii... Cel puțin asta s'ar părea că e concluzia la care ar trebui să te mărginești, obosit, dacă vrei să ai mândria să răspunzi negreșit la atâtea întrebări cari să despice în mii „dece?“-uri rostul acestei sensibilități. Ar trebui însă să ne gândim — ca un contra argument — că viața și natura, blândă și bună cum se zice că e ea, e necruțătoare totuși și nu prea suportă inutilitățile (Științele Naturale sunt mândre de implacabila lor sentință: „Funcția creează organul inutilitatea lui îl atrofiază“). Sau — ca să întrebuițez tot o frază sentențioasă — cel mai puternic argument al utilității, e existența!...

Sensibilitatea există, și dacă vrei să-ți poți oarecum înțelege multe din clipele vieții a căror răsunset se pierde undeva, în adâncimea ființei tale, trebuie să te mulțumești cu atâta... ea există... (Există ea și fără știrea ta, iar dacă în plus mai știi că ea există, asta ar trebui să-ți fie un avantaj care să te bucure... Vezi însă că nu tuturor copiilor le folosește obiceiul lor de a-și despica păpușa ca să vadă ce e în ea!)

Știi de ce îți scriu toate astea?...

Există aproape în toți oamenii, tendința de-a se lepăda de sensibilitate ca de o slăbiciune de care se rușinează...

Vreau să crezi cu adevărat că anumite manifestări ale sensibilității nu sunt nici lucruri de cari trebuie să te rușinezi și nici să le dai o altă importanță decât o au.

Stând la fereastră când se înserează, se întâmplă uneori ca în lumina ce se împrăștiează, culorile peisagiului să iasă atât de armonios în evidență și atât de viu din cadrul ferestrei, încât simți o adevărată emoție ce-ți tulbură o clipă sufletul pentru a-l liniști apoi ca pe o apă adâncă, în cercuri tot mai largi și mai domoale de pace și limpezime...

Ești dispus în această clipă, ori să nu dai importanță acestui lucru de-o evidentă inutilitate practică, ori spui ca nu știi care peot: O lumină nu face decât să măsoare adâncul întunericului din jur...

Dar de ce ai cere unei luminări de-a fi mai mult decât ceea ce este... și mai ales, de ce până și la flacăra ei, nu ți-ai culege în suflet decât întunericul din jur?!

Eu cred că e destulă întunecime și urciune în viață ca să nu fie nevoie să căutăm a măsura umbra, ci lumina, acolo unde ele se amestecă „prin colțuri de odaie“...

De aceea caut eu mereu lumina unui surâs, sclipirea unei priviri frumoase și căldura unei înțelegeri, ori unde o pot găsi. Căci dacă sufletul se caută în armoniile din afară, din natură, cu atât mai mult se caută în sufletele din afară... Căci dacă frumusețea și tot ce găsești bun și armonios în natura înconjurătoare, e doar proiecțiunea unei clipe de frumusețe și bunătațe a sufletului tău, și acest frumos trădește atât timp cât îl susții tu. Iar slăbiciunea ta îl întunecă... În schimb sufletul altuia, al cuiva drag în deosebi, se luminează în lumina privirii tale, iar când tu te 'ntuneci obosit și întoarce el lumina și viața ce i-ai dăruit-o...

Aceasta este dragostea și prietenia.

Când o găsesc, îmi pare atât de bine de ea, în orice formă ar fi ea, chiar și numai a unei sclipiri de răs, veselie și simpatie... Atât!... și e mult când e sinceră.

Când eram mic — și poate nici nu chiar atât de mic! — doream așa de mult să pot să-mi sădesc prietenia în suflet, din sămânța mică a unei clipe de atenție din partea celor din jur. Eram trist când n'o aveam, dar căutând o găseam mereu...

Simțeam un atât de ciudat și dureros pustiu în suflet când în locuț unde lăsasem roza unui zimbet de prietenie, găseam un ursuz vrej de trandafir desfrunzit și spinos... Când vine toamna pe nesimțite, de multe ori nici nu-ți dai seama de ea și nici nu știi de ce ești uneori trist... dar atunci mă simțeam ca și cum aș fi deschis, deodată, ochii în mijlocul toamnei reci, după bogăția de verdeață și lumină a verii... Cu toate astea n'am urf niciodată vara din cauză că, după ea mi-a părut mai umedă și întunecoasă toamna.

Ne-am întâlnit o clipă...

Aș vrea ca asta să nu fie numai pentru a măsura, ca la o lumină albă, întunericul depărtării ..

Pătrunde tot mai mult în literatura și gândirea modernă — foarte realistă și reală de altfel — concepția și constatarea impenetribilității și a incomunicabilității sufletelor... O apropiere. se spune, e ca o simplă alăturare de trenuri, într'o gară, pentru a se face o transbordare de mărfuri și valori...

Lupt din tot sufletul să arat că nu e așa... ori dacă e totuși, inevitabil, așa, cel puțin valorile pentru care ne alăturăm viețile de a celor din jur, să fie cât mai înalte, cât mai aproape de Dumnezeu;... să fie prietenie, să fie suflet...

Asta aștept de la viață.

Toate celelalte... relații, afaceri, gânduri, carieră... până și familia poate, sunt obligații instinctive pe cari doar sufletul le umple de frumusețea lor reală.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Gheorghe Cosma

Epigrame

de TIMI L. P. Duș.

VIII lit. C. D. L.

Unui domn care mi-a propus un „duș“
presupunând că:.. „m'am cam încălzit făcând versuri“.

*Ai spus ceva incontestabil,
Cu mintea ta cea.. eminentă,
(Temperatura.. o am NORMALĂ)
La tine însă detestabil
E 'n „ascensiune.. permanentă“*

Vânzări... la anticar.

„Telus“ e...; cum se numește
Și-ar fi chiar... „în bună stare“
Însă pacostea-i cam mare
Fiindcă... „arcu“... îi lipsește

Rânduri pentru D. A. F.

La epigrama ta măi D. A. F.
Să ști că am rămas chiar „paf“!
Și m'ai făcut ca să mă mir,
Cum de „intrași chiar tu pe fir“?

Poeta, nu s'a supărat,
De-aceea nu s'a sesizat,
(Ca să cred așa îmi vine)
Dar nu cred c'a re-urs la tine
Să-i folosești drept... avocat;

Și deci proverbul vine bine:
Și asta cred că știe-oricine
Că: „advocatul ne 'ntrebat,
Este un.. (D. A. F)... cu-adevărat.

Timi L. P. Duș VIII—lit. C. D. L.

Nocturnă

Mii de fete 'n
Noaptea asta,
S'au culcat în paturi
Albe...

[Ca să scriu

M'a pus
Năpasta :
Nu găsesc rimă
In albe.]

Sunt pe cer

Inșiruiți de
Fete legănate 'n
Visuri;
Ce își tremură
Vieața
Prin lumini de
Paradisuri.

Fiecare stea-i o
Fată
Ce își deapănă
Visarea.

Luna stă în
Loc mirată
Ascunzându-și admirarea,
In zâmbirile — ei
Bune.

Amintind iar tuturor,
Că ea știe
Dar nu
Spune
Multe taine
De amor...

Câte-o stea e
Mai fricoasă
Și visând vreunecat
Balaur,
Cade din, pătucu-i
Moale,

Intr'o lungă
Dâră de-aur.

Dar în noaptea
Asta caldă
Dintre stele, fiecare
Intr'un vis
Frumos își
Scaldă,
Amintirea vreunui
Soare...

Mii de fete 'n
Noaptea asta
S'au culcat în
Paturi albe...
Și își poartă 'n

A lor
Vise
Fețele de domnișori:
Nu ghiciți
Sub pleoape 'nchise
Ochii lor
Surâzători?

Visele în noaptea asta
Calde s'au înfiripat.
Dar pe mine
Oare cine,
M'a visat?

Traian P. Orlof

Epigrame

Lui V. Lic. Militar care e îngrijorat că dş M. Bistra, în loc să plece „în lumea celor ce nu cuvântă“, publică poezia „Răscruce“.

**Maia Bistra 'n loc să plece,
Stă şi-aşteaptă la „Răscruce“**

Motivul:

**Vrând ca să ne facă-un bine,
Ea te-aşteaptă şi pe tine.**

Aceluiaşi.

**Când Maia Bistra va pleca
In lumea celor ce nu cuvântă,
Să-i serveşti de călăuză,
Noi toţi pe tine te-om ruga.**

Lui E. N. Gramaticu, L. M. „M. V.“ care tratează epigramaştii revistei noastre, drept lipsiţi de humor.

**Că şi humoru-i cu cartele
Eu nu m'aş fi gândit,
Noroc că te-am cetit pe tine
Şi m'am cam... dumirit.**

Complectare la poezia „Cântec“ de N. I. Brebenel.

**Dormi tu, nani
Puiu' mamii,
Căci Brebenel ne-a promis,
Că se va lăsa de scris.**

C. P. V, C. D. L.

Cântecul ploii

**Cad reci picurii de ploaie
Şi se sparg în goană
Peste streăşini adormite —
Şi'n a lor hârjoană
Parcă's lacrimi picurate
Dintr'o tristă geană.**

**Cad reci picurii de ploaie,
Streşinile cântă,
Vântul pomii încovoiaie:
Uriaşe trântă
Şi o negură subţire
Cerule investmântă.**

**Cad reci picurii de ploaie,
Pulberea lor fină
Parcă 'ngână o baladă
De tristeţe plină,
Ce desprinde-o odaliscă
De pe o tamburină.**

**Cad reci picurii de ploaie
Boabe de-ametiste,
Stoluri se adună'n cuget
Gândurile triste.**

**Cad reci picurii de ploaie
Sufletul se frânge,
Lacrămile curg şiroaie,
Firea 'ntreagă... plânge.**

Amurg de toamnă

Perdelele de neguri văzduhu 'ncet cuprind
Pe bolta cenușie lumini tainic se aprind
Iar luna 'ngândurată în nori chipul și — ascunde...
Doar ici — colo vreo rază sfios prin ei pătrunde.

Din neștiute spații amurgu-a coborît,
Iar valurile-i sure pământul l-au cernit
Și 'n vrajă ne 'nțeleasă pe 'ncet îl învelește,
O pace sfântă 'n suflet și 'n juru-mi lin plutește.

Mariana G. Vâlcea

Doină

Frunzuliță de alun
Frunzuliță dragă,
In cântare tu îmi spui
O durere 'ntreagă.

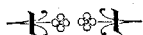
Frunzelor de sălcioare
Frunzelor mărunte,
Mi-ați cântat o vară 'ntreagă
Doruri dela munte.

Frunzuliță de arin
Prinsă de paragini,
In cântare tu îmi spui
Dorul fără margini.

Iar acuma trist eu plâng
Așezat pe punte,
Iară Motrul vine, vine,
Frunzelor mărunte,

Aducându-mi dela munte
Un miros de fragă,
Dorul meu de-o vară 'ntreagă
Frunzuliță dragă.

Ionel Motreanu

Florea Marcu, elev la liceul M. V.:

Crăciunul în tranșee

Poem dramatic în două acte

Ne face o deosebită plăcere să atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra operei de mai sus ieșită din pana unui tânăr colaborator al „Țării visurilor noastre“.

În cele două acte în versuri, ni se desfășoară în fața ochilor noștri sufletești nevoile celor rămași acasă: părinți, soție și copii, deoparte, de altă parte, frământările, luptele, aspirațiile, nădejtile celor ce se jertfesc pentru ziua mai bună de mâine pentru cei ai lor, pentru toți pentru neam și pentru țară, prin toate coclaurile răsăritului, pentru nădejtile apusului. Piesa e plină de avânt de dragoste de neam, țară și de milă față de cei obidiți și năcăjiți. Piesa e vrednică să fie citită și se citește cu plăcere și folos, iar autorul, mai ales fiind la prima lui operă tipărită, merită felicitările și încurajarea noastră. (Ț. V. N.)

Din Umanismul antic

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Noile traduceri în românește

Strădania câtorva specialiști de a propăvădui valorile înalte ale clasicismului greco-latin, n'a fost înfrântă de virejiile vremurilor tulburi prin care trecem. Dimpotrivă: revenind la mărturiile vechi ale preocupărilor spirituale, tinzând a cristaliza în opere nemuritoare cuceririle minții ale genului antic, popasul lângă învățătura nobilă a cărții clasice, e plin de întremare și de tainică regăsire a omului în cele mai pure aspirații ale inimii sale sbuciumate. Gândul de lumină și îndemnul la prețuire a acestor valori spirituale, ce se desprind din lectura unei opere tradiționate de secole și păstrată cu grija de generații fără număr, primește o actualizare semnificativă prin tălmăcirea în graiul nostru a scrisului vechi, apropiindu-ne înțelegerii noastre marile idei călăuzitoare din trecutul îndepărtat.

Umanismul antic, trăește astfel prezent printre moștenirile cele mai prețuite reflectând în actualitate probleme ce-și caută mereu soluții mai fericite; trăește în noi și pentru noi legând firul gândului de eterna neliniște a inimii, de fatalitate unori căutări neincetate de tendințele spre noi cercări. — Umanismul acesta antic ne-a învățat lecția unor deprinderi în reculegere și mai apropiată aplecare asupra destinului și chemării noastre a lăsat deschise drumuri de extatică ridicare spre înălțimile pure ale imedi-

tației și-a pus premisele purificării prin promovarea eticii și prin desprinderea înțeleptului de contingențele mediului contaminat de tot felul de morburii. Umanismul antic atunci ca azi, conciliază în om aspirațiile spre cer cu aspra îngrădire a condiției umane, dramatica luptă pentru biruința adevărului, binelui și a frumosului. Cei vechi au postulat cu milenii în urmă legi de conduită și de conformare la idealul unei vieți ce urcă mereu treptele desăvârșirii apropiind (în semnificația unei lupte desinteresate pentru triumful valorilor mari) de năzuința noastră firească spre limpezimi, înțeleapta interpretare a unor complexe procese de conștiință. Operele acestor înțelepți antici poartă pecetea perenității pentru că izvoresc și se adresează la fel neliniștitei căutări de drumuri cu lumină și vreau să realizeze împăcarea omului ce-a biruit, luptând cu legile vieții caduce, împăcarea cu destinul major al celor biciuiți de povara chemărilor și de mirajul altitudinilor.

Tălmăcirea înțelepciunii adunată în aceste opere ale umanismului antic este o întreprindere lăsată pe seama specialiștilor cunoscători ai limbii și familiarizați cu aspectele culturii antice. — Munca lor însă deopotrivă, întotdeauna a dat roade însemnate făcând posibilă o fuziune între tendințe și caracteristice ale culturii contemporane și conținutul bogat al operelor antice.

Deaceea traducerile sunt un câștig real și atunci când sunt bine făcute cititorul le caută cu același interes pe cum le prețuiește pe cele autohtone.

În vremea din urmă marile noastre edituri oficiale au încurajat tălmăcirile din cultura greco-latină. Mai ales „Casa Școalelor“ a tipărit mai multe din operele antice prezentate în românește. — Între traducători în primul rând trebuie amintit desigur *dl. Prof. Ștefan Bezdechi*, cu mai multe opere din Platon. Eruditul profesor dela Sibiu un vechi și dibaci traducător din grecește și latinește, în proză și versuri, aduce în aceste traduceri precizie grijă, stil ales, așa cum de atâția ani cu o competență indiscutabilă a îmbogățit cu multe volume literatura noastră de traduceri clasice.

Traducătorul *Iliadei dl. S. Murnu* ne-a redat în românește în versi-ficație modernă și în împărțire în trei acte, trilogia lui Eschil *Orestia* cuprinzând cele trei tragedii admirate în antichitate ale primului mare autor tragic al omenirii *Orestia* a apărut la Fundații Regale iar în Revista tipărită de acerte Fundații, dl. prof. univ. D. Marmeliuc a publicat o lungă și indicioasă recenzie asupra operii și asupra traducerii.

După cum am spus „Casa Școalelor“ închee cu 1943 un bilanț de intensă activitate și rodnică slujbă în promovarea valorilor antice. Aici s'au tipărit traducerile din grecește și latinește, sprijinind material, munca traducătorilor aplecați asupra gândului înțelepților antici și căutând vestmânt ales în graiul nostru.

Celebra operă a lui *Boëthius: De consolattone philosophiae*, a fost îngrijit tradusă sub titlul *Mângăerile filosofiei* de către *dl. David Popescu*. Traducătorul a păstrat forma redactării originale și a redat-o în românește, în aceea minunată alternanță de proză filosofică și de poezie de concepție,

păstrând dealungul paginilor linia unei profunde argumentări în dialogul dintre scriitor și personificarea filosofiei. Cartea aceasta, care e precedată de lămuririle traducătorului, a fost în Evul Mediu cea mai citită după Biblie, și singur acest lucru e de ajuns ca s'o recomande mai bine decât orice cuvânt de elogiu și de pretenie.

Plutarch parțial ce-i drept, ceea ce e desigur un mare respect pentru noi, a fost tradus în portretele celebre ale lui *Alexandru și Caesar* de către dl. prof. N. I. Barbu, direct din grecește, traducătorul fiind un bun cunoscător al limbii și culturii grecești, erudit asistent pe lângă catedra de limba și literatura latină din capitală. Dsa a mai păstrat și structura frazei, cu lungi perioade căutând să fie fidel stilului original reușind să ne dea o traducere nu numai reușită, dar un adevărat model de felul cum trebuie să fie traduse în românește operele scriitorilor antici.

În ceea ce privește traducerea Dlui *C. Fedeleș din Teofrast: Caracterele*, ne-am exprimat și ne menținem toate rezervele: e evident că nu traduce după original; titluri alese, arbitrar, fraze care șchioapătă, lipsită de introducere de orice lămuriri, traducerea e lipsită de valoare și în locul ei recomandăm mult mai izbutită conștiincios făcută tot din acelaș autor, *Teofrast dl O. Săvulescu*, publicată de Institutul de studii latine din București condus de d. *Prof. N. I. Herescu*.

Demetrios cu *Tratatul* său despre stil, a fost tradus de *C. Balmus* într'o ediție îngrijită din toate punctele de vedere. Traducerea e însoțită de un foarte bogat comentariu cu multe date și amănunte însoțind interpretarea textului grec pe care-l talmăcește dl *C. Balmuș*. Cartea această vine și în sprijinul preocupărilor esteților chiar dacă nu-i urmărește pasiunea antichităților ori a filologiei grave. O traducere, care descrie în același timp caracteristicile unui popor bine cunoscut azi de toată lumea, ne aduce *Germania lui Tacit* publicată de dl *T. Naum* în două ediții deosebite una mai mare și însoțită de un bogat comentariu, numeroase note explicative, alta în simplu și curgătoarea versiune românească a profesorului univ. dela Cluj-Sibiu un vechi și încercat traducător.

Deasemeni folositoare tuturor iubitorilor de artă și de competente îndrumări în poetică, cunoscuta „*artă poetică*” a lui *Horafiu*, tradusă de *N. Mihăescu* în proză.

Cititorul căutând lectura care să-l desfată și să-l instruiască va găsi în aceste traduceri nu numai moștenirea păstrată cu grijă, precum se apără de primejdii și de surparea ce vine cu veacurile o mare comoară, dar pot poposi până la identificare cu gândul autorului, lângă strădania minților luminate, iscoditoare de noi frumuseți, regăsind printre pagini, adevărate și etern valabile îndreptare de viață.

Gh. Bulgăr

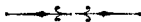
Gerota: Aspecte ale civilizației clasice

Casa Școalelor, 1943

Printre traduceri — pare-se mai numeroase în ultimul timp — din operele clasice greco-latine, traduceri care îngăduie o mai bună cunoaștere și înțelegere a valorilor lăsate de spiritualitatea antică, au apărut aceste „Aspecte ale civilizației clasice“, ca o fericită completare pe plan social, cultural și politic a cunoștințelor asupra umanismului vechi, voind prin acele mici studii reunite în acest volum să insiste asupra unor fapte mai caracteristice, descifrând sensul și pilda strădaniei de a duce mai departe făclia civilizației ori punând mai bine în lumină eroismul și virtutea unor personalități de seamă. Deaceia cartea Dlui Gerota e frumoasă pentru imaginile vii pe care ni le-aduce dintr'o lume trecută, dar nu pierdută, e instructivă prin atâtea popasuri lângă cuceririle vieții și ale sufletului, prin luminate interpretări ale fenomenului de cultură antică, prin simpatia în care învăluie marile caractere și atitudinile demne, reușind să arate odată în plus că înadevăr „cultura clasică prin excelență idealistă, înobilează sentimentele noastre și întărește umanismul în fiecare, — caracterul unei adevărate culturi“, — cum spune autorul în prefață.

Dl I. Gerota a adunat așa dar, o serie de mici studii în acest volum căutând să lămurească diferite „aspecte“ ale civilizației antice. Și astfel scrie frumos despre Plutarh, despre Cato Maior, Aristide cel drept, despre Omer, pedagogul antichității, cu bogate citații din autor și din alți admiratori și ai săi din toate timpurile; mai sumar scrie despre marile sărbători din antichitate, despre cărți și librari, călătorii în antichitate etc.; peste tot interesant și cu multă prețuire pentru atâtea specifice forme ale vieții sociale antice, devenind și o adevărată pasiune de cercetător al trecutului îndepărtat din care încă și azi atâtea lucruri frumoase se pot învăța. Și care cunoscător oricât de modest al umanismului antic, nu va subscrie cu autorul la concluzia prefetei: „Într'o vreme de crâncen materialism, idealismul clasic este cel mai eficace mijloc al teraputeicei spirituale“ ?

!Gh. Bulgăr

**Lucrările pentru Nr. 2 Februarie 1944, se vor trimite
până în ziua de 1 Februarie 1944, pe adresa: Prof.
Augustin Cosma, Timișoara III, Strada Vadul Călugăreni 2**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Abonamente pe anul școlar 1943—1944:

Pentru instituțiuni	2000 Lei
Abonamente de încurajare	1000 "
Pentru d-nii profesori și părinți	600 "
Pentru elevi	600 "

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Prof. Augustin Cosma, Timișoara III, strada Vadul Călugăreni nr. 2

BCU Cluj / Central University Library Cluj
